

Nr 505

Av herr Spetz m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring av förordningen den 1 juni 1951 (nr 440) med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet (skogsvärderingsinstruktion).

I proposition nr 71 framlägges förslag till ändring i instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet den 1 juni 1951 (nr 440).

Förslaget, nedan kallat »den nya metoden», sammanfaller i princip med Kungl. Maj:ts proposition nr 39 vid 1951 års riksdag, vilken i sin tur i stort sett byggde på proposition nr 24/1944.

Denna sistnämnda proposition avvisades emellertid på bevillningsutskottets förslag av 1944 års riksdag. Då frågan återkom vid 1951 års riksdag accepterades denna nya metod med lottens hjälp av bevillningsutskottets majoritet.

Reservanterna i utskottet underkände det principiella underlaget för den nya metoden och yrkade avslag på propositionen. Vid riksdagens behandling av bevillningsutskottets betänkande segrade i andra kammaren reservanternas mening medan första kammaren godkände utskottets förslag. Då uppskov med fastighetstaxeringen 1952 av olika skäl inte ansågs lämpligt, förelåg vid denna utgång i kamrarna ett tvångsläge som löstes på det sätt att båda kamrarna godkände bevillningsutskottets memorial nr 55, vari föreslogs att 1952 års taxering, i vad den avsåg skogsmark och växande skog, skulle ske efter då gällande instruktion, den s. k. gamla metoden, medan nästföljande taxering skulle ske efter den nya metoden. Utskottet förutsatte därvid:

1. att Kungl. Maj:t skulle under den tid som sålunda stod till buds ägna frågan om den nya metodens utformning i förenklande riktning fortsatt uppmärksamhet,

2. att under tiden tillses att upprättandet av hushållsplaner och andra sådana uppskattningar av våra skogar »på allt sätt uppmuntras» samt

3. att vid 1952 års taxering sådana uppgifter i viss utsträckning lämnades att möjlighet föreläge för en jämförelse mellan utfallet av taxeringen enligt den gamla och den nya metoden.

Av dessa tre förutsättningar har endast den sista uppfyllts genom en utredning daterad den 18 oktober 1955, varom uppgift lämnas i propositionen.

Vi har icke för avsikt att här ingå i en detaljgranskning av utredningens resultat. Som framgår av propositionen visade den genomsnittliga nivån å de värden som erhållits med tillämpning av den nya metoden inte någon anmärkningsvärd förskjutning i jämförelse med taxeringsnivån enligt den gamla metoden. Skillnaden höll sig i allmänhet inom tio procent.

Den nya metoden visade i regel högre värden beroende på bl. a. vissa brister i fråga om anvisade jämkningsfaktorer särskilt beträffande fastigheter med låg grovskogsprocent, »en felkonstruerad nyckel» (sid. 67 i utr.).

Utredningen framlägger icke något förslag till förenkling av den nya metoden. Ändringen beträffande hjälptabell I är i huvudsak formell. Utredningen anvisar därjämte vissa justeringar och kompletteringar, om den gamla metoden i fortsättningen skall användas. Den i stort sett goda överensstämmelsen i utfallet enligt de båda metoderna har uppenbarligen avhållit utredningsmännen från att utdöma den gamla metoden. Det alldeles övervägande antalet remissinstanser (se sid. 20—31 i propositionen) har också mer eller mindre tydligt förordat att den gamla metoden bibehålles. Departementschefen anser sig också kunna konstatera att skillnaden mellan metoderna numera inskränker sig till en olikhet i det rent tekniska förfarandet för framräknandet av värdet. Enligt vår mening borde denna slutsats ha föranlett departementschefen att allvarligt överväga huruvida anledning funnes att frångå en metod som efter att ha använts vid sex tidigare fastighetstaxeringar nu vunnit allt större stadga i fråga om de faktorer som påverkar taxeringsvärdet. När departementschefen hänvisar till 1951 års riksdags beslut är detta icke något bärande skäl. Vi har här ovan anfört under vilka omständigheter beslutet tillkom. När utskottet i sitt memorial dessutom ansåg att metoderna borde prövas jämsides för att man därigenom skulle kunna bilda sig en uppfattning om deras användbarhet, kan detta inte gärna tolkas på annat sätt än att utskottet senare ville utan förutfattad mening ta ställning till frågan om vilken metod som borde för framtiden användas.

Vi yrkar sålunda avslag på Kungl. Maj:ts förslag och föreslår bibehållande i princip av skogsvärderingsinstruktionen den 1 juni 1951 (nr 437).

Vi gör detta så mycket hellre som denna taxering av växande skog och skogsmark är av relativt ringa betydelse för det allmänna.

Enligt Årsbok för Sveriges kommuner 1955 utgör det sammanlagda värdet av jordbruksfastighet i städer och på landsbygd 13 688 milj. kronor, varav värdet å växande skog ca 5 200 milj. kronor, medan motsvarande värde å annan fastighet uppgick till icke mindre än 45 718 milj. kronor. Värdet av växande skog understeg sålunda 9 procent av totalbeloppet för fastighet. En differens på 10 procent i värdet av växande skog innebär sålunda mindre än 1 procent av det totala fastighetsvärdet. Härvid är också att märka att fastighetsskatten är effektiv huvudsakligen i fråga om annan fastighet.

Riksdagen har under senare år medvetet strävat mot en förenkling av taxeringsarbetet. Den nya metoden kräver enligt samstämmiga vittnesbörd ett avsevärt merarbete. Sålunda anses tillgång till räknemaskin och bi-träde för uträknande av taxeringsvärdena oundgängligt. Att övergången till den nya metoden kräver ett omständligt och tidsödande framräknande av de nya tabellverken m. m. ligger i öppen dag. Är det värt att offra så mycket arbete för en metod som principiellt icke är invändningsfri? Resultatet blir dock i regel en schablonisering grundad på gissningar.

En synpunkt som i detta sammanhang icke får lämnas ur räkningen är huruvida länsstyrelserna över huvud taget skall kunna orka med en fastighetstaxering då riksdagens beslut kan väntas först i slutet av riksdagen. Genom beslut vid 1955 års riksdag har tidpunkten för arbetets igångsättande framflyttats, vilket departementschefen också påpekar.

Då vid riksdagens början väckts motion om uppskov med 1957 års fastighetstaxering har vi här ingen anledning att ånyo ställa ett sådant yrkande. Uppenbarligen skulle dock ett uppskov möjliggöra dels ett övervägande av eventuella justeringar och kompletteringar av den gamla metoden, dels och framför allt ett beslut i god tid före igångsättande av förarbetena till en fastighetstaxering. Beslut bör enligt vår mening fattas *andra året före taxeringsåret*.

I fråga om prisperioden och reducering av bruttopriserna har vi ingen invändning mot departementschefens förslag.

Då inte någon omständighet inträffat som skulle kunna ändra den ställning riksdagen intog till den nya metoden år 1944, hemställer vi,

att riksdagen måtte med avslag på Kungl. Maj:ts proposition besluta bibehålla de uppskattningsgrunder som faststälts i skogsvärderingsinstruktionen den 1 juni 1951 (nr 437) med de justeringar utskottet kan finna skäligena.

Stockholm den 20 mars 1956

Gunnar Spetz

Gustaf Velandar

Nils B. Hansson

And. E. Johansson

Ebbe Ohlsson